

UNIWERSYTET
Andrzeja Frycza Modrzewskiego
w Krakowie

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Uzależnienia lekowe i behawioralne
Wydział	Wydział Nauk Społecznych i Filologii
Kierunek	Psychologia
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia niestacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	3
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Liczba godzin ogółem	15 godz.
Cykl dydaktyczny	2022/2023 zimowy
Semestr studiów	9
Rok studiów	5
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2026/2027
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr Marek Majczyna (e-mail: mmajczyna@uafm.edu.pl) dr hab. Wojciech Solecki (e-mail: wsolecki@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład
9	15 godz. 3 ECTS

2. Cele przedmiotu

C1	Celem kursu jest zapoznanie studentów z problematyką uzależnień lekowych i behawioralnych ujęta w paradygmacie choroby mózgu, ale przy uwzględnieniu czynników środowiskowych
----	---

3. Wymagania wstępne

brak

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student, który ukończył kurs scharakteryzuje pojęcie uzależnienia na kanwie klasyfikacji psychiatrycznych; przedstawi historie jego powstania i ewolucje tego pojęcia	EUK7_W1, EUK7_W3, EUK7_W4, EUK7_W8
W2	Wiedza: Student, który ukończył kurs wymieni i scharakteryzuje wszystkie typowe, zarówno lekowe jak i behawioralne, rodzaje uzależnień; wymieni i scharakteryzuje najważniejsze teorie tłumaczące powstawanie uzależnień	EUK7_W1, EUK7_W3, EUK7_W4, EUK7_W8
W3	Wiedza: Student, który ukończył kurs wskaże podejścia teoretyczne i praktyczne, mające zastosowanie w aktualnych sposobach przeciwdziałania uzależnieniom; skonfrontuje je z podejściami wcześniejszymi	EUK7_W1, EUK7_W3, EUK7_W4, EUK7_W8
U1	Umiejętności: Student, który ukończył kurs z dużym prawdopodobieństwem rozpozna typowe zespoły abstynencyjne, a w szczególności zespół abstynencji alkoholowej. Z dużym prawdopodobieństwem rozpozna ostre zatrucie niektórymi omawianymi na zajęciach substancjami	EUK7_U1, EUK7_U3, EUK7_U4, EUK7_U6
K1	Kompetencje społeczne: Student, który ukończył kurs jest gotowy podjąć próbę nawiązania kontaktu z osobą uzależnioną i skłonienia jej do leczenia. Wypatruje nowych metod i podejść systemowych i indywidualnych w sposobach rozwiązywania problemu uzależnień; stara się o wyrobienie własnego zdania na ten temat	EUK7_KS1, EUK7_KS2, EUK7_KS3, EUK7_KS4, EUK7_KS6

5. Treści programowe

Wykład (15 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 9)
Wyk1	1. Lek i jego losy w ustroju. (1godz) 2. Alkoholizm i ruch AA oraz inne ruchy związane z chorobą alkoholową. Zjawisko narkomanii i ruch Anonimowych Narkomanów. (3 godz.) 3. Ujęcie alkoholizmu i narkomanii w paradygmacie choroby mózgu. Pojęcie uzależnienia (uzależnienia lekowego) i klasyfikacje medyczne uzależnień (DSM-5). Teorie tłumaczące mechanizmy uzależnień. (3 godz.) 4. Specyfika niektórych uzależnień lekowych (opiaty, nikotyna, środki psychostymulujące, kanabinoły, fencyklidyna). (8 godz.) 5. Uzależnienia behawioralne (seks, jedzenie, hazard, zakupy, Internet, itp.) Teorie sprowadzające do wspólnego mianownika uzależnienia behawioralne i uzależnienia lekowe. (2 godz.) 6. Aktualne sposoby przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom związanym z uzależnieniami w ujęciu systemowym i indywidualnym. (1 godz.) 7. Najnowsze - oparte na bardziej dokładnych niż wcześniej danych naukowych oraz na wynikach uzyskanych przy pomocy nowych metod i środków farmakologicznych - koncepcje dotyczące fenomenologii, przyczyn i terapii uzależnień. Postulowane zmiany dogmatów teoretycznych i terapeutycznych. (2 godz.)

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
	Wykład konwersatoryjny, objaśnienie, rozmowa kierowana
M17	Prezentacja multimedialna
M20	Wykłady

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	15 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	60 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	75 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	3 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Test pisemny

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	91-100% punktów w teście
Na ocenę 4,5:	81-90% punktów w teście
Na ocenę 4:	71-80% punktów w teście
Na ocenę 3,5:	61-70% punktów w teście
Na ocenę 3:	50-60% punktów w teście

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Cierpiakowska L. (red.) (2008) Oblicza współczesnych uzależnień. Poznań, WN UAM
2. Szukalski B. (2005) Narkotyki. Kompendium wiedzy o środkach uzależniających. Warszawa, Instytut Psychiatrii i Neurologii

Literatura uzupełniająca

1. Baran-Fuga H., Steinbarth-Chmielewska K. (1999) Uzależnienia. Obraz kliniczny i leczenie. Warszawa, PZWL

Publikacje prowadzącego

1. Solecki W., Kielbinski M., Wilczkowski M. et al. (2022) Regulation of cocaine seeking behavior by locus coeruleus noradrenergic activity in the ventral tegmental area is time- and contingency-dependent. *Frontiers in Neuroscience*, 2022;16:967969. Published 2022 Aug 5. doi:10.3389/fnins.2022.967969
2. Solecki W., Kielbinski M., Bernacka J., et al. (2022) Alpha1-adrenergic receptor blockade in the ventral tegmental area attenuates acquisition of cocaine-induced pavlovian associative learning. *Frontiers in Behavioral Neuroscience*. 2022;16:969104. Published 2022 Aug 4. doi:10.3389/fnbeh.2022.969104
3. Papp M., Gruca P., Lason M., Litwa E., Solecki W., Willner P. (2022) Optogenetic stimulation of medial prefrontal cortex excites GABAergic cells in the nucleus accumbens and hippocampus of Wistar-Kyoto rats exposed to chronic mild stress. *Psychopharmacology (Berl)*. 2022 Jul;239(7):2299-2307. doi: 10.1007/s00213-022-06116-6